

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ КЛІМАТИЧНО ОРІЄНТОВАНОГО
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою Радою ІКОСГ НААН
Протокол № 1 від 01.09.2022 р.

ВВЕДЕНО В ДІЮ:
Наказом в.о. директора ІКОСГ НААН
№10/1 від 01.09.2022 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. директора ІКОСГ НААН
Гайсана ОЖЕГОВА

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОСВІТНЬО-НАУКОВІ ПРОГРАМИ
В ІНСТИТУТІ КЛІМАТИЧНО ОРІЄНТОВАНОГО СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА НААН**

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення розроблено відповідно до вимог Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-УІІ (стаття 44. Акредитація освітньої програми) та Закону України «Про вищу освіту» (стаття 10. Стандарти вищої освіти, стаття 25. Акредитація освітньої програми).

Положення розроблено у відповідності до чинного законодавства України:

- постанови Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 р. № 347 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187» ;
- постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти»;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 13.06.2012 р. № 689 «Про затвердження Державних вимог до акредитації напряму підготовки спеціальності та вищого навчального закладу» ;
- постанови Кабінету Міністрів України від 09.08.2001 р. № 978 «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах».

Освітньо-наукова програма використовується під час:

- акредитації освітньо-наукової програми, перевірки освітньої діяльності за спеціальністю;
- розроблення навчального плану, програм навчальних дисциплін і практик;
- розроблення засобів оцінювання якості вищої освіти;
- формування начально-методичних комплексів, робочих програм та Syllabus навчальних дисциплін тощо;
- атестації здобувачів.

1.2 Терміни Положення та їх визначення:

Освітньо-наукова програма (ОНП) - система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік

навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Спеціальність - складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка.

Спеціалізація - складова спеціальності, що визначається закладом вищої освіти та передбачає профільну спеціалізовану освітньо-наукову програму підготовки здобувачів вищої освіти.

Акредитація освітньо-наукової програми - оцінювання освітньо-наукової програми та/або освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою на предмет: відповідності стандартам вищої освіти; спроможності виконати вимоги стандарту та досягти заявлених у освітній програмі результатів навчання; досягнення заявлених у освітньо-науковій програмі результатів навчання.

Кваліфікація - стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання).

Компетентність - динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи провадити професійну та подальшу навчальну діяльність.

Комунікація - взаємодія осіб з метою передавання інформації, узгодження дій, спільної діяльності.

Результати навчання - знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, що набуваються у процесі навчання, виховання та розвитку.

Уміння/навички - здатність застосовувати знання для виконання завдань та розв'язання проблем. Уміння/навички поділяються на когнітивні (що включають логічне, інтуїтивне та творче мислення) і практичні (що включають ручну вправність, застосування практичних способів (методів), матеріалів, знарядь та інструментів).

Якість вищої освіти - відповідність умов провадження освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам вищої

освіти, професійним та/або міжнародним стандартам (за наявності), а також потребам заінтересованих сторін і суспільства, що забезпечується шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості.

Ліцензування - процедура визнання спроможності юридичної особи провадити освітню діяльність за певною спеціальністю на певному рівні вищої освіти відповідно до стандартів освітньої діяльності.

2 КЛАСИФІКАЦІЯ ОСВІТНЬО-НАУКОВИХ ПРОГРАМ ТА ЇХ ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

2.1 Спрямованість освітньо-наукових програм.

У рамках однієї спеціальності Інститутом можуть реалізуватися декілька освітньо-наукових програм (далі - ОНП) за різними спеціалізаціями. Профільна спрямованість, обумовлена істотними особливостями предметної сфери програми, переліком програмних компетентностей, програмними результатами чи переліком освітніх компонентів є підставою для розробки окремої ОНП.

До складу окремої ОНП входить навчальний план, а також графік навчального процесу, з урахуванням особливостей форм навчання. Навчання за ОНП проводиться заочною (денною та вечірньою) та/або заочною формами. При організації різних форм навчання структура, обсяг, зміст і результати ОНП за третім рівнем вищої освіти не повинні відрізнятися між собою.

Прийняття або зміна стандарту освітньої діяльності є підставою для розроблення нової ОНП або перегляду існуючої. Кожна ОНП має гаранта освітньо-наукової програми.

Стандарти вищої освіти встановлюють такі вимоги до освітньої програми:

- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- перелік компетентностей випускника;
- нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- форми атестації здобувачів вищої освіти;

- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
- вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності).

Процес розроблення, реалізації, моніторингу та перегляду ОНП документується в портфоліо освітньо-наукової програми - зібранні всіх матеріалів, напрацьованих проектною групою. Перелік складових портфоліо визначається керівником (гарантом) ОНП.

Портфоліо містить:

- освітньо-наукову програму та додатки до неї;
- навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти;
- інші документи, напрацьовані проектною групою.

До структури освітньо-наукової програми входять:

- профіль освітньої програми;
- перелік компонентів освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність;
- структурно-логічна схема вивчення освітніх компонентів;
- матриця відповідності програмних компетентностей компонентам ОНП;
- матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідним компонентам ОНП;
- форми атестації здобувачів вищої освіти;
- навчальний план;
- робочі програми навчальних дисциплін;
- навчально-методичні комплекси навчальних дисциплін;
- документи і матеріали, що регулюють зміст і реалізацію освітнього процесу;
- оціночні засоби (комплекти тестів, комплексних завдань, розміщених на паперових та електронних носіях).

2.2 Характеристика складових ОНП.

Профіль ОНП визначає її характерні риси, місце в освітньому просторі, співвідношення з тематикою наукових досліджень. Він розробляється для

полегшення розуміння ОНП зацікавленими сторонами: вступниками на навчання, здобувачами вищої освіти, роботодавцями, дослідниками, викладачами, випускниками закладів вищої освіти, професіоналами, керівниками закладів вищої освіти, агенціям забезпечення якості, органам ліцензування й акредитації тощо.

Профіль освітньо-наукової програми складається з таких елементів:

- 1) титульний лист;
- 2) лист погодження/преамбула;
- 3) передмова/перелік розробників:
 - інформація про врахування пропозицій зацікавлених сторін;
- 4) загальна інформація:
 - повна назва Інституту;
 - ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу;
 - офіційна назва освітньо-наукової програми;
 - тип диплома та обсяг освітньо-наукової програми;
 - наявність акредитації ;
 - цикл/рівень;
 - передумови;
 - мова(и) викладання;
 - термін дії освітньої програми;
 - інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми;
- 5) мета освітньо-наукової програми;
- 6) характеристика освітньо-наукової програми:
 - предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності));
 - орієнтація освітньо-наукової програми;
 - основний фокус освітньо-наукової програми та спеціалізації;
 - особливості освітньо-наукової програми;
- 7) придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання:
 - придатність до працевлаштування;

- подальшого навчання;
- 8) викладання та оцінювання:
 - викладання та навчання;
 - оцінювання;
- 9) програмні компетентності:
 - інтегральна компетентність (ІК);
 - загальні компетентності (ЗК);
 - фахові компетентності спеціальності (ФК);
- 10) програмні результати навчання (у когнітивній, афективній, психомоторній сферах);
- 11) ресурсне забезпечення реалізації програми:
 - характеристика кадрового забезпечення;
 - характеристика матеріально-технічного забезпечення;
 - характеристика навчально-методичного забезпечення;
 - характеристика інформаційного забезпечення;
- 12) академічна мобільність:
 - національна кредитна мобільність;
 - міжнародна кредитна мобільність;
- 13) вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
- 14) принципи та процедури забезпечення якості освіти;
- 15) моніторинг та періодичний перегляд ОНП;
- 16) публічність інформації про освітню програму;
- 17) запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 18) вимоги професійних стандартів (у разі їхньої наявності - повна назва професійного стандарту).

Перелік освітніх компонентів (у тому числі перелік навчальних дисциплін) відображає розподіл ОНП на окремі освітні компоненти та логічну послідовність їх вивчення, які можуть складатися з одного або кількох модулів, інших типів складових навчального курсу, педагогічної практики, практичних робіт та інших відповідних навчальних заходів.

Перелік включає назви навчальних дисциплін (за вибором Інституту та здобувача вищої освіти), практик, тощо та їх обсяг у кредитах ЄКТС з розподілом за навчальними семестрами.

Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам ОНП є відображення структурно-логічних зв'язків між змістом ОНП (переліком навчальних дисциплін) і запланованими програмними компетентностями. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідним компонентами ОНП є відображенням структурно-логічних зв'язків між змістом ОНП і запланованими програмними результатами.

2.3 Графік освітнього процесу.

Інститут на підставі освітньо-наукової програми за спеціальністю розробляє графік освітнього процесу та навчальний план, який визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС, послідовність вивчення дисциплін, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, форми поточного і підсумкового контролю. Для конкретизації планування освітнього процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план, що затверджується директором Інституту.

Графік освітнього процесу за очною (денною, вечірньою) формою навчання розробляється із врахуванням того, що навчальний рік в Інституті розпочинається з 15 вересня і включає зимову та літню сесії, практичне навчання, канікулярну відпустку.

Графік освітнього процесу на навчальний рік для здобувачів вищої освіти очної форми навчання за освітньо-науковими програмами підготовки докторів філософії встановлюється протяжністю:

- осінній семестр - не менше 12 тижнів;
- весняний семестр - не більше 15 тижнів (окрім випускового курсу);
- зимової й весняної/літньої екзаменаційних сесій - не більше 3 тижні;
- практичного навчання (навчальні та виробничі практики);
- 1-17 тижнів (тривалість семестрів і дата початку теоретичних

(аудиторних) занять можуть бути змінені у випадку проведення навчальних і виробничих практик з відривом від занять);

- канікулярної відпустки (окрім випускового курсу) - не менше, ніж 5 тижнів.

Тривалість екзаменаційних сесій за заочною формою навчання:

- до 40 календарних днів на рік - для здобувачів третього (освітньо - наукового) рівня 1-4 року навчання.

Вивчення всіх навчальних дисциплін завершується складанням заліку або іспиту.

Для підготовки і захисту дисертаційної роботи у графіку освітнього процесу має бути призначений для цього час: 4-8 тижнів.

2.4 Навчальний план.

На підставі освітньо-наукової програми за кожною спеціальністю і спеціалізацією в Інституті розробляється навчальний план, який містить відомості про галузь знань, спеціальність і спеціалізацію (за наявністю), освітньо-науковий рівень, кваліфікацію, нормативний термін навчання, графік освітнього процесу, розділи теоретичної, практичної підготовки, блок обов'язкових навчальних дисциплін (навчальні курси, практики із вказаними кредитами ЄКТС і навчальними годинами), дані про кількість і форми семестрового контролю, атестації в екзаменаційній комісії, загальний бюджет навчального часу за весь нормативний термін навчання та його поділ на аудиторний навчальний час та час, відведений на самостійну роботу, а також поділ бюджету аудиторного навчального часу за окремими формами занять з кожної навчальної дисципліни та за весь термін навчання загалом.

Навчальний план розробляється на весь нормативний термін навчання робочими групами, до складу яких входять завідувачі та провідні фахівці підрозділів. Розроблений навчальний план розглядається на засіданнях Методичної комісії та Вченої ради Інституту, погоджується із заступником директора з наукової роботи та затверджується директором Інституту.

Для конкретизації планування навчального процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план, який схвалюється Вченою радою Інституту та затверджується директором Інституту.

Навчальний план заочною формою навчання містить перелік дисциплін,

аналогічний навчальному плану за очною формою навчання. За необхідності - він може мати меншу тривалість аудиторних занять за рахунок збільшення кількості самостійної роботи, у такому разі відсоток скорочення обсягу аудиторних занять (порівняно з навчальним планом очної форми навчання) повинен бути пропорційним для всіх дисциплін навчального плану.

У навчальних планах підготовки фахівців обсяги навчальних дисциплін розподіляються так: обов'язкові, вибіркові.

Обов'язкові дисципліни - 60% загального обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти (їх перелік, обсяги та форми атестації визначаються стандартами вищої освіти, вимогами МОН України у межах відповідної спеціальності та включаються у навчальний план підготовки фахівців у повному обсязі).

Вибіркові дисципліни - за вибором Інституту та за вибором здобувачів вищої освіти.

Дисципліни за вибором Інституту - 15% загального обсягу навчального навантаження здобувачів вищої освіти (їх перелік, форми вивчення та атестації визначає Вчена рада, вони закріплюються наказом директора Інституту в розрізі спеціальностей).

Дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти - не менше 25% загального обсягу навчального навантаження здобувачів вищої освіти. Їх перелік, форми вивчення (аудиторна чи самостійна) та атестації визначаються робочими групами, сформованими за наказом директора Інституту, рекомендуються не більше Методичною комісією Інституту та затверджуються Вченою радою Інституту. Вони включаються до робочого навчального плану підготовки фахівців залежно від вибору здобувачів вищої освіти.

Такі дисципліни вивчаються здобувачами вищої освіти за освітньо-науковими програмами підготовки докторів філософії - переважно впродовж одного року навчання.

Обсяги навчальних дисциплін мають бути кратними цілому числу кредитів ЄКТС, мінімальний обсяг навчальної дисципліни - 3 кредити ЄКТС, кількість дисциплін на навчальний рік - не більше 16.

Перелік обов'язкових дисциплін навчального плану підготовки фахівців та вибіркові дисципліни за вибором Інституту є однаковими для всіх здобувачів вищої освіти, що навчаються за одним навчальним планом, незалежно від обраної здобувачем вищої освіти спеціалізації.

Формування переліку вибіркових дисциплін - здійснюється відповідно до Положення про порядок та умови обрання аспірантами вибіркових дисциплін в ІКОСГ НААН.

Викладачі, які забезпечують викладання вибіркових дисциплін, до 01 квітня кожного навчального року подають завідувачу відділу аспірантури Інституту список дисциплін, які пропонуються для вибору аспірантам на наступний навчальний рік, робочі навчальні програми і короткі анотації цих дисциплін.

Вчена рада Інституту затверджує блок або перелік дисциплін вільного вибору аспірантів після погодження з відділом аспірантури і докторантури ІКОСГ НААН.

Дирекція спільно з викладачами до 01 вересня ознайомлюють аспірантів із затвердженням Вченою радою Інституту переліком вибіркових дисциплін та інформують аспірантів про особливості формування груп для вивчення вибіркових дисциплін на наступний навчальний рік.

Вибір дисциплін аспірантами здійснюється шляхом подачі письмової заяви на ім'я директора Інституту впродовж двох тижнів з початку навчального року.

На підставі поданих заяв до 15 жовтня завідувач відділу аспірантури Інституту формує подання на розподіл академічних груп за обраними дисциплінами та подає на затвердження Вченою радою Інституту.

Якщо для вивчення окремої вибіркової дисципліни не сформувалась мінімальна кількість аспірантів, дирекція доводить до відома аспірантів певний блок або перелік дисциплін, які не будуть вивчатись. Після цього аспірант протягом тижня повинен обрати інший блок або перелік дисциплін, з яких сформувалась (чи сформується) кількісно достатня група аспірантів.

Аспірант, який з поважної причини (хвороба, академічна мобільність

тощо), не визначився з вибірковими дисциплінами, має право визначитися протягом першого місяця після того, як він з'явився на навчання.

Аспірант, який не визначився з переліком вибіркових дисциплін та не подав заповнену заяву у визначені терміни, буде записаний на вивчення тих дисциплін, які дирекція вважатиме необхідними для оптимізації кількісного складу академічних груп.

Аспірант в односторонньому порядку не може відмовитись від вибраного і затвердженого Вченою радою Інституту блоку або переліку дисциплін. Самочинна відмова від вивчення курсу тягне за собою академічну заборгованість, за що аспірант може бути відрахований з аспірантури.

Обрані дисципліни вносяться до робочих навчальних планів спеціальностей і визначають навчальне навантаження конкретних викладачів, яке розраховується до початку навчального року для навчальних планів і освітньо-наукових програм для здобувачів ступеня доктора філософії.

Після остаточного формування і погодження академічних груп з вивчення вибіркових дисциплін, інформація про вибіркові дисципліни вноситься до індивідуального плану аспіранта. З даного моменту вибірка дисципліна стає для аспіранта обов'язковою.

Навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін складається з навчально-методичних комплексів дисциплін, у т.ч. робочих програм навчальних дисциплін, Sillabus, комплексів лекцій, підручників та навчальних посібників тощо.

Навчально-методичне забезпечення розробляється для всіх дисциплін, передбачених навчальним планом, затверджується, оновлюється і оприлюднюється згідно з чинними нормативним актам Інституту в цій сфері.

2.5 Документи, що регулюють зміст і реалізацію освітнього процесу.

До документів, що регулюють зміст і реалізацію освітнього процесу відносяться: Положення про організацію освітнього процесу в ІКОСГ НААН, Положення про забезпечення якості освітнього процесу ІКОСГ НААН, та інші навчально-методичні документи Інституту, що регулюють зміст і реалізацію освітнього процесу.

2.6 Кадрове забезпечення ОНП.

Цей розділ містить відомості про науково-педагогічних працівників (НПП) програми й науковців, які беруть участь в реалізації ОНП. Відомості можуть надаватися у вигляді аналітичних матеріалів (сукупно за всіма НПП програми, із зазначенням відомостей про їх профільну освіту, наукові ступені й вчені звання, наукову роботу, статус по відношенню до Інституту (штатний працівник/сумісник) тощо). Також зазначаються відомості про провідних вітчизняних і зарубіжних вчених, фахівців-практиків зі сфери виробництва й науки, які залучаються до реалізації ОНП.

2.7 Матеріально-технічні та фінансові умови реалізації ОНП.

У цьому розділі наводяться відомості про матеріально-технічні умови й фінансові питання реалізації ОНП, включаючи наявність спеціалізованих лабораторій і кабінетів, складного обладнання, можливості та особливості проживання в гуртожитку.

1.8 Зв'язки з ринком праці та ключовими роботодавцями та професійними асоціаціями.

У цьому розділі наводяться відомості про ключових для ОНП потенційних роботодавців (стейкхолдерів), їх участі в проектуванні й реалізації ОНП, відомості про професійні сертифікати, затребувані на ринку праці в даній професійній області, та умови їх отримання, а також інформація про дисципліни в рамках ОНП, які ведуть до отримання освітніх результатів, що можуть бути зараховані при отриманні професійних сертифікатів. Можливе розміщення історій вдалої кар'єри і/або аналітичних матеріалів про професійні траєкторії випускників ОНП.

2.9 Гарантії якості ОНП

У цьому розділі наводиться інформація про оцінку якості освітніх послуг ОНП: наявність державної та/або громадської (у т.ч. міжнародної) та/або професійно акредитації ОНП, наявні сертифікати і експертні висновки за підсумками експертизи якості ОНП (у т.ч. міжнародної).

3. ОБСЯГИ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ТА ТРИВАЛІСТЬ НАВЧАННЯ

3.1 Здобуття вищої освіти на кожному рівні передбачає успішне виконання особою відповідної освітньо-наукової програми, що є підставою для присудження відповідного ступеня вищої освіти, - доктор філософії.

Доктор філософії - це освітній і водночас перший науковий ступінь, що присуджується спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти або наукової установи в результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді.

3.2 Тривалість навчання за освітньо-науковими програмами доктора філософії складає: за очною (денною та вечірньою) та заочною формами навчання - 4 роки.

Обсяг освітньо-наукової програми підготовки доктора складає 30-60 кредитів. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин.

4. ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

4.1 Розроблення освітньої програми.

Нова ОНП розробляється на основі стандартів освітньої діяльності та стандартів вищої освіти з урахуванням вимог професійних стандартів у відповідній професійній області (за наявності).

Розроблення нової ОНП містить такі етапи:

- I етап - формування проектної групи та призначення керівника (гаранта) ОНП;
- II етап - аналіз актуальності ОНП та оцінювання достатності наявних ресурсів;
- III етап - визначення профілю ОНП;
- IV етап - визначення освітнього змісту ОНП та розроблення навчального плану;
- V етап - розроблення системи оцінювання якості ОНП з метою її удосконалення.

4.2 Формування проектної групи та призначення керівника освітньої програми.

Нова ОНП розробляється за ініціативою керівництва Інституту чи відділу та/або ініціативної групи з числа НПП. Розробці нової ОНП передують порівняльний аналіз її ініціаторів аналогічних спрямувань, що діють в провідних зарубіжних і вітчизняних ЗВО - їх тривалості, переліку навчальних дисциплін, рівня викладання та ін.

Розроблення, моніторинг та перегляд кожної ОНП здійснюється проектними групами.

Проектні групи повинні складатися з науково-педагогічних або наукових працівників, які працюють в Інституті за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності і не входять (входили) до жодної проектної групи Інституту або іншого закладу вищої освіти в поточному семестрі (крім проектної групи з цієї ж спеціальності).

Склад проектної групи ОНП затверджується наказом директора Інституту за поданням завідувача відділу аспірантури Інституту або на підставі пропозицій Методичної комісії або випускової кафедри.

До складу проектної групи для освітньо-наукового ступеня доктора філософії у складі повинні бути не менш як три особи, які мають науковий ступінь та вчене звання, з них не менше двох докторів наук та/або професорів.

Керівником проектної групи(гарантом ОНП) призначається один з її членів, який має науковий ступінь і стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менш як десять років для освітньо-наукового ступеня доктора філософії.

Керівник проектної групи не може в поточному навчальному році одночасно керувати іншими проектними групами, за винятком керівництва проектними групами за різними рівнями вищої освіти в межах однієї спеціальності в Інституті. Дострокове припинення роботи й призначення нового керівника ОНП і членів проектної групи здійснюється на підставі наказу директора Інституту.

Проектні групи виконують такі завдання:

- обирають вид ОНП;
- встановлюють актуальність ОНП;
- формують профіль програми;
- визначають форми навчання та організації освітнього процесу;
- визначають освітні компоненти;
- розробляють навчальний план та інші нормативні документи, що організаційно супроводжують процес підготовки здобувачів вищої освіти за відповідною ОНП з врахуванням рекомендацій Методичної комісії та вимог Вченої ради Інституту;
- дають завдання підрозділам Інституту на розроблення навчально-методичного забезпечення ОНП;
- здійснюють аналіз відповідності ОНП Ліцензійним умовам;
- узагальнюють пропозиції та формують рекомендації з вдосконалення існуючої ОНП;
- беруть участь у моніторингу ОНП (узагальнюють пропозиції та рекомендації, здійснюють самооцінювання) та періодичному перегляді ОНП;
- здійснюють контроль за реалізацією ОНП науково-педагогічними працівниками та підрозділами Інституту.

За запитом проектної групи відповідні служби Інституту зобов'язані надати у визначений керівником ОНП строк відомості, необхідні для розроблення ОНП.

Координацію діяльності усіх проектних груп Інституту здійснює заступник директора з наукової роботи.

4.3 Аналіз актуальності ОНП та оцінювання достатності наявних ресурсів.

Аналіз актуальності ОНП полягає у встановленні суспільної потреби в ОНП, її потенціалі шляхом консультацій із зацікавленими сторонами (здобувачами вищої освіти, випускниками (аспірантами) Інституту, роботодавцями (стейкхолдерами), науковою спільнотою, професіоналами тощо), з'ясуванні виконання основних умов її запровадження.

Проектна група проводить аналіз ринку освітніх послуг і можливості

позиціонування на ньому ОНП, аналіз ринку праці, на який орієнтована нова або оновлена ОНП, можливостей майбутнього працевлаштування для потенційних випускників.

Для забезпечення постійного зв'язку із зацікавленими сторонами Інститутом можуть формуватись академічні (експертні) ради за відповідними спеціальностями, до яких можуть входити представники Ради роботодавців ІКОСГ НААН згідно Положення.

Проектна група, виходячи з прогнозованої структури ОНП, з врахуванням Ліцензійних умов, за результатами консультацій з профільними службами Інституту здійснює попередню загальну оцінку достатності наявних ресурсів (кадрових, фінансових, організаційних тощо) для її реалізації та потреби залучення зовнішніх ресурсів.

4.4 Визначення профілю ОНП.

Профіль програми складається проектною групою як короткий документ, створений для представлення в усталеній формі загальної інформації про ОНП.

Визначення профілю полягає у визначенні мети ОНП (до двох речень), загальних та фахових програмних компетентностей, які повинні бути досягнуті в результаті навчання, кінцевих (програмних) результатів навчання з урахуванням положень Національної рамки кваліфікацій, вимог стандартів вищої освіти та встановлення необхідного обсягу ОНП у кредитах ЄКТС.

При формулюванні програмних компетентностей та результатів навчання слід забезпечити активну роль представників ринку праці в процесі формування компетентнісного опису моделі майбутнього фахівця.

Програмні компетентності (представлені за видами: інтегральні, загальні, спеціальні (фахові)) - загалом від 10 до 15 найважливіших компетентностей, визначають специфіку ОНП. Компетентності випускника відображають погляд роботодавця (замовника) на освітню та професійну підготовку потенційного працівника.

Основою для формулювання програмних компетентностей ОНП є перелік компетентностей стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю. Цей перелік може бути доповнений декількома (не більше 20) компетентностями, що

визначаються специфікою потреб регіонального або секторального ринку праці (цільовий запит роботодавців).

Інтегральні та загальні компетентності визначені Національною рамкою кваліфікацій і описані за кваліфікаційним рівнем 9 - третій (освітньо- науковий).

Спеціальні (фахові) компетентності, як правило, поділяють на три види (в предметній області):

- знання й розуміння,
- когнітивні уміння та навички,
- практичні навички.

Бажано наводити коментар до кожної компетентності. Набір фахових компетентностей має відповідати визначеному рівню ОНП.

Програмні результати навчання - узгоджений набір 15-25 тверджень, які зазначають, що здобувач вищої освіти має знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення навчання за ОНП.

При формулюванні програмних результатів навчання рекомендується враховувати міжнародні зразки (формулювання), наприклад, розроблені в проекті Тюнінг.

Набір програмних результатів навчання є однаковим для всіх здобувачів вищої освіти за ОНП. Перелік програмних результатів навчання має корелюватися з визначеним переліком загальних і спеціальних (фахових) компетентностей.

Для окремих ОНП, особливо у випадку регульованих професій, поділ компетентностей на види не застосовується. Тоді це слід відзначити в описі ОНП.

Результати навчання мають відповідати таким критеріям:

- корисність - мають сприйматися як такі, що відповідають рівню вищої освіти та вимогам/очікуванням громадянського суспільства та держави, релевантність відповідним програмним компетентностям;
- конкретність - забезпечувати достатній рівень деталізації, бути чіткими і однозначними, написаними зрозумілою мовою, дозволяючи чітко окреслити зміст вимог до здобувача вищої освіти;

- стандартизованість - визначати стандартні вимоги, яким повинен відповідати здобувач вищої освіти;
- відповідність - відповідати кваліфікаційним вимогам, бути взаємозв'язаними із освітніми рівнями та кваліфікаційними рівнями Національної рамки кваліфікацій (далі - НРК);
- об'єктивність - сформульованими нейтрально, уникаючи зайвої амбітності та суб'єктивності;
- досяжність - реалістичними, з погляду часу та ресурсів, необхідних для їх досягнення;
- діагностичність - повинні мати об'єктивні ознаки їх досягнення чи недосягнення та визначати вимоги до присудження кредитів ЄКТС;
- вимірюваність - має існувати спосіб та шкала для вимірювання ступеня досягнення результату прямими або непрямыми методами.

Порядок формулювання результатів навчання:

- визначити, якій сфері (спеціальній чи загальній, предметній області, особливі навички тощо) та кваліфікаційному рівню НРК має відповідати результат навчання;
- зазначити тип результату навчання (знання, навички, здатності, інші компетентності);
- за необхідності навести умови/обмеження, за яких слід демонструвати результат навчання;
- перевірити результат навчання відповідності вище зазначеним критеріям та визначити засіб оцінювання його досягнення.

При розробленні програмних результатів навчання варто врахувати, що:

- результати навчання характеризують те, що здобувач вищої освіти повинен продемонструвати після успішного завершення освітньо-наукової програми (демонстрація знань, умінь, здатності виконувати тощо);
- повний набір програмних результатів навчання виражає характерні особливості ОНП; якщо серед них є результати, характерні також і для інших ОНП, їх доцільно виділити окремо.

Формулюванню програмних результатів супроводжує вироблення чітких

критеріїв оцінювання сформульованого результату.

Кореляція результатів навчання програмним компетентностям перевіряється за допомогою матриці відповідності програмних компетентностей програмним результатам навчання за ОНП.

4.5 Визначення змісту ОНП та розроблення навчального плану.

Визначення змісту освітньо-наукової програми охоплює такі етапи:

1) складання переліку освітніх компонентів ОНП:

- визначення компетентностей та формулювання результатів навчання для кожної змістової частини; визначення підходів до викладання, навчання та оцінювання;

- перевірка охоплення ключових загальних та предметно-спеціалізованих компетентностей.

2) обрання освітніх технологій і розроблення навчального плану;

3) розроблення програм навчальних дисциплін.

На підставі програмних компетентностей та програмних результатів навчання проектна група:

- визначає загальний бюджет часу - обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для досягнення зазначених результатів, який необхідно розподілити;

- здійснює структурування результатів навчання (навчальних дисциплін, інших складових навчального курсу, практик, дослідницьких проектів, лабораторних робіт та інших відповідних навчальних заходів) та розподіляє кредити ЄКТС, необхідні для досягнення зазначених результатів.

Визначення кількості кредитів ЄКТС для освітнього компонента здійснюється шляхом оцінки навантаження, необхідного для досягнення результатів навчання.

Мінімальна кількість кредитів ЄКТС для освітнього компоненту складає 3 кредити ЄКТС. Кількість освітніх компонентів на навчальний рік - не більше 16. Проектним групам слід запобігати надмірній фрагментації освітніх компонентів.

Слід стандартизувати освітні компоненти з метою гнучкості, мобільності, формування міждисциплінарних траєкторій навчання.

Перевірка охоплення ключових загальних та предметно-спеціалізованих

компетентностей. Проектна група має перевірити розвиток ключових загальних і спеціальних компетентностей, а також перевірити, чи всі програмні ключові загальні та спеціальні компетентності охоплюються одиницями освітньої програми.

Проектні групи мають провести узгодження результатів навчання та програмних компетентностей:

- узгодження програмних результатів навчання з Національною рамкою кваліфікацій;
- узгодження програмних результатів навчання зі стандартами вищої освіти;
- узгодження результатів вивчення навчальної дисципліни з програмними результатами навчання (Матриця відповідності програмних результатів навчання освітнім компонентам освітньої програми);
- узгодження дисциплінарних результатів навчання з програмними компетентностями (Матриця відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам освітньої програми);
- узгодження методів викладання з відповідними результатами навчання для досягнення бажаних результатів навчання;
- узгодження методів оцінювання відповідно з дисциплінарними та програмними результатами навчання.

Обрання освітніх технологій та розроблення навчального плану. Внесення проектною групою узгоджених результатів навчання до освітньо-наукової програми та відповідних навчальних дисциплін - до навчальних планів підготовки фахівців є обов'язковим. Відповідно до профілю освітньо-наукової програми та переліку її освітніх компонентів проектна група розробляє навчальний план ОНП (згідно вимог п. 2 цього Положення).

При цьому слід враховувати, що обсяг аудиторної роботи здобувачів вищої освіти встановлюється в межах від 1/3 до 2/3 обсягу 1 кредиту ЄКТС (від 10 до 15 годин), решта обсягу призначається для їх самостійної роботи.

Рада молодих вчених ІКОСГ НААН може подавати пропозиції та зауваження щодо змісту навчальних планів.

При проектуванні кадрового забезпечення ОНП проектна група має узгодити свої пропозиції щодо складу НПП для викладання дисциплін, внесених у проект навчального плану, з підрозділами, в яких працюють НПП.

4.6 Розроблення програм навчальних дисциплін.

Програми навчальних дисциплін за завданнями проектних груп розробляються НПП у підрозділах згідно з вимогами розроблених освітньо-наукових програм. Програма навчальної дисципліни розробляється на термін дії навчального плану, за необхідності до неї можуть вноситись зміни. З метою забезпечення цілісності освітнього матеріалу, забезпечення професійної спрямованості змісту навчання, попередження дублювання, врахування міждисциплінарних зв'язків програми навчальних дисциплін розглядаються Методичною радою та затверджуються Вченою радою Інституту.

На підставі робочої програми навчальної дисципліни на поточний навчальний рік підрозділи розробляються навчально-методичного забезпечення.

4.7 Розроблення системи оцінювання якості освітньо-наукової програми з метою її удосконалення.

За якість освітньо-наукової програми відповідальність несуть проектна група, а також НПП, які її реалізують. З метою контролю за якістю освітніх програм та їх вдосконалення проводяться різні процедури оцінювання та визнання якості ОНП: зовнішні, внутрішні й непрямі. Основними процедурами зовнішнього оцінювання та визнання якості ОНП є:

- акредитація освітньо-наукових програм (ОНП може не мати акредитації). За неакредитованою освітньо-науковою програмою Інститут має право на виготовлення і видачу власних документів про вищу освіту у порядку та за зразком, що визначені Вченою радою Інститут (п. 6 ст. 7 Закону України «Про вищу освіту»);
- сертифікація освітньо-наукових програм - процедура встановлення відповідності якісних характеристик освітніх програм певним стандартам якості організації, що сертифікує ОНП;
- міжнародна експертиза освітніх програм - процедура оцінювання якості ОНП визнаними і авторитетними міжнародними експертами в тій

науково-освітній галузі, в якій реалізується така ОНП.

Для всіх ОНП рекомендується регулярно проводити оцінку підготовки фахівців і затребуваних компетентностей (результатів навчання) з точки зору роботодавців (стейкхолдерів), а також затребуваних результатів навчання з точки зору випускників. Процедурою такої оцінки є опитування роботодавців та випускників (анкетування, інтерв'ювання, соціологічне дослідження тощо).

Основними процедурами внутрішньої оцінки якості ОНП є самообстеження освітньо-наукової програми, яке може проводитися як в рамках процедур зовнішнього оцінювання якості (акредитації будь-якого виду, міжнародної експертизи), так і з ініціативи керівника (гаранта)ОНП з метою планових процедур контролю якості.

Залежно від цілей проведення самообстеження визначаються процедури і терміни його проведення. За рішенням директора Інституту для проведення самообстеження ОНП і підготовки звіту призначається комісія (у складі 3-5 осіб з числа НПП, що реалізує ОНП); бажано залучення до проведення самообстеження ОНП представників Ради роботодавців, здобувачів вищої освіти, представників Ради молодих вчених Інституту, НПП програми і її випускників (за можливості).

Самообстеження може проводитися проектною групою за рішенням керівника ОНП. Результати проведеного самообстеження оформлюються у формі звіту про результати самообстеження.

Звіт про результати самообстеження ОНП готується членами комісії з самообстеження і узгоджується з усіма залученими до цієї процедури учасниками; звіт повинен містити висновки про якість ОНП і пропозиції щодо її вдосконалення, включаючи, за необхідності, пропозиції щодо внесення змін до ОНП, модернізації ОНП і/або прийняттю інших управлінських рішень.

Звіт про результати самообстеження затверджується на засіданні Методичної ради Інституту.

Внесення в ОНП змін, що відносяться до компетенції Вченої ради Інституту, затверджується на засіданні Вченої ради Інституту на підставі рекомендацій, наданих керівником (гарантом) освітньо-наукової програми.

5 ПОРЯДОК ЗАТВЕРДЖЕННЯ, ВІДКРИТТЯ, АКРЕДИТАЦІЇ ТА ЗАКРИТТЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

5.1 Затвердження ОНП.

Всі нові ОНП мають пройти єдиний порядок затвердження, що містить їх послідовний розгляд такими підрозділами:

- проектною групою, позитивне рішення якої є підставою для передачі матеріалів на розгляд засідання Методичної комісії Інституту;
- Методичною комісією Інституту, яка оцінює відповідність нової або оновленої ОНП всім вимогам, що пред'являються до ОНП Інституту. Висновок про ухвалення ОНП Методичної комісії є рекомендаційним для Вченої ради Інституту;
- затверджується Вченою радою Інституту.

Перелік документів, необхідних для відкриття освітньо-наукової програми, що подаються на засідання методичної ради Інституту:

- копія наказу директора Інституту про затвердження складу проектної групи;
- освітньо-наукова програма (додаток 1);
- навчальний план (додаток 2);
- зовнішні рецензії, у т.ч. роботодавця/ців (за наявності).

За результатами розгляду освітньо-наукової програми Вчена рада Інституту може прийняти рішення про її затвердження, направлення на доопрацювання або про відмову у затвердженні.

Навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти затверджується рішенням Вченої ради Інституту і вводиться в дію наказом директора Інституту. Підпис директора скріплюється печаткою Інституту.

5.2 Відкриття ОНП та набір здобувачів вищої освіти.

Набір здобувачів вищої освіти на навчання за ОНП здійснюється приймальною комісією Інституту централізовано, згідно з Правилами прийому до Інституту.

Якщо на освітньо-наукову програму не здійснено набір здобувачів вищої

освіти у зв'язку з її недостатньою затребуваністю, то проектна група може в подальшому:

- відмовитися від її реалізації, в порядку, встановленому п. 5 цього Положення;
- провести удосконалення ОНП з метою підвищення її конкурентоспроможності та привабливості на ринку освітніх послуг, надати матеріали удосконалення Вченій раді Інституту.

У разі схвалення проведеного удосконалення Вченою радою Інституту набір здобувачів вищої освіти на навчання за удосконаленою ОНП здійснюється приймальною комісією Інституту в наступному календарному році.

5.3 Акредитація освітньої програми.

Інститут надає до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти освітньо-наукову програму, письмову заяву та документи, що підтверджують відповідність його освітньої діяльності стандартам вищої освіти за відповідною спеціальністю.

У разі прийняття позитивного рішення щодо акредитації освітньо-наукової програми Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти видає Інституту відповідний сертифікат.

У сертифікаті про акредитацію зазначаються:

- 1) найменування та адреса закладу вищої освіти;
- 2) назва освітньо-наукової програми і рівень вищої освіти, за якими акредитована освітньо-наукова програма;
- 3) дата видачі сертифіката.

Форма сертифіката про акредитацію, порядок його оформлення, переоформлення, видачі, зберігання та обліку затверджується Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Сертифікат підтверджує відповідність за певною ОНП та рівнем вищої освіти стандартам вищої освіти і дає право на видачу документа державного зразка за акредитованою ОНП.

5.4 Закриття ОНП.

Освітньо-наукова програма може бути вилучена з переліку ОНП, що

реалізуються в Інституті, за таких умов:

- з ініціативи відділів, при їх відмові від реалізації ОНП;
- з ініціативи Інституту (за поданням приймальної комісії), у разі відсутності набору здобувачів вищої освіти на навчання за ОНП протягом 2 років;
- у разі переформатування ОНП. У цьому випадку об'єднана або роз'єднана освітньо-наукова програма розробляється і проходить затвердження як нова, а за тими освітньо-науковими програмами, що реалізувалися до переформатування, припиняється набір здобувачів вищої освіти на навчання. Після завершення навчання здобувачів вищої освіти на останньому курсі (році) освітньо-наукова програма вилучається з переліку ОНП, що реалізуються в Інституті;
- з ініціативи Інституту (за поданням навчального відділу), якщо в результаті будь-якої з процедур зовнішньої або внутрішньої оцінки якості освітньо-наукової програми отримано висновки про її низьку якість.

Рішення про вилучення освітньо-наукової програми з числа ОНП, що реалізуються в Інституті, приймає Вчена рада Інституту.

6 ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ, МОНІТОРИНГУ ТА ПЕРІОДИЧНОГО ПЕРЕГЛЯДУ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

6.1 Порядок реалізації освітньої програми.

Порядок реалізації освітньо-наукової програми визначається Положенням про організацію освітнього процесу Інституту. Для планування освітнього процесу на кожний навчальний рік заступником директора, разом із випусковою кафедрою (- ми) складається робочий навчальний план за кожною ОНП. У робочому навчальному плані обумовлюються щорічні особливості організації освітнього процесу для кожної ОНП та зміст варіативної частини (блоку дисциплін за вільним вибором здобувачів вищої освіти).

6.2 Управління освітньою програмою.

Управління освітньою програмою здійснюється на адміністративному та академічному рівнях.

Адміністративне управління ОНП здійснює заступник директора. У разі, якщо ОНП реалізується більш ніж одним відділом, адміністративне управління закріплюється за одним з них.

До функцій адміністративного управління ОНП відносяться:

- організація та управління матеріально - технічним і інфраструктурним забезпеченням;
- інформаційне та навчально-методичне забезпечення в частині надання доступу до інформаційних, бібліотечних та інших загальних ресурсів відділу,
- профорієнтаційна робота з потенційними вступниками;
- взаємодія з випускниками, роботодавцями, професіоналами тощо;
- рекомендації щодо складу екзаменаційних комісій;
- координація забезпечення якості освітньої програми, що реалізується в Інституті;
- організація проведення самообстеження освітньої програми.

Академічне управління освітньою програмою здійснює керівник ОНП. Завданнями академічного управління ОНП є:

- 1) організація колегіального розроблення освітньо-наукової програми (профілю, навчальних планів, матриць відповідностей, методичного та інформаційного забезпечення освітнього процесу, включаючи програми навчальних дисциплін (модулів), науково-дослідних семінарів, практик, підсумкових державних випробувань тощо, оціночних засобів);
- 2) здійснення контролю за якістю роботи НПП, які забезпечують реалізацію ОНП;
- 3) аналіз і впровадження кращого досвіду світової та вітчизняної вищої освіти у зміст і технологію реалізації ОНП;
- 4) взаємодія з науково-дослідними підрозділами Інституту з питань проектної, дослідницької роботи, практики здобувачів вищої освіти;
- 5) виявлення здобувачів вищої освіти, схильних до академічної кар'єри, і організація роботи з ними;
- 6) взаємодія з роботодавцями та випускниками для уточнення вимог до

компетентностей випускника і оцінки обраних технологій реалізації ОНП і якості підготовки фахівців;

7) підготовка освітньо-наукової програми до процедур оцінки якості (включаючи акредитацію, сертифікацію, експертизу).

6.3 Моніторинг освітньої програми.

Моніторинг освітньо-наукової програми здійснюється з метою визначення, чи є призначення кредитів, означені результати навчання та розраховане навчальне навантаження досяжними, реалістичними та адекватними. Моніторинг здійснюється, як правило, проектною групою. До здійснення моніторингу можуть долучатися експерти: НПП,

професіонали-практики, здобувачі вищої освіти. Суттєвим елементом для перевірки та перегляду призначення кредитів є зворотний зв'язок із зацікавленими сторонами. Проектна група має інформувати здобувачів вищої освіти і НПП про мету моніторингу та спосіб його здійснення, щоб забезпечити точність та високий відсоток наданих відповідей.

Моніторинг може проводитися у різний спосіб - анкетування, опитування, інтерв'ювання (у тому числі здобувачів вищої освіти та випускників з метою аналізу їх власного досвіду), моніторинг досягнутих результатів, оцінювання ОНП на відповідність критеріям забезпечення якості освітніх програм тощо. Мають бути використані також дані про час завершення та результати оцінювання програм та їх компонентів. Систему обов'язкових методів і засобів моніторингу визначає методична рада Інституту за поданням проектних груп.

Анкета освітньо-наукової програми складається з основних критеріїв забезпечення якості, кожний критерій оцінюється за рівнями: задовольняє, частково задовольняє, не задовольняє. У процесі моніторингу відбувається збір даних за зазначеними позиціями з коментарями.

Для формулювання висновку за результатами моніторингу освітньо-наукової програми використовується дворівнева шкала:

- висока якість - освітньо-наукова програма має високий рівень досягнення результатів;
- неналежна якість - освітньо-наукова програма має серйозні недоліки.

6.4 Основні критерії забезпечення якості освітньо-наукових програм.

Вимоги до освітньо-наукової програми та результатів навчання:

- реалізується відповідно до плану розвитку та Положенні Інституту;
- сприяє виконанню місії та досягнення цілей Інституту;
- враховує потреби ринку праці та цільової групи (вступники, роботодавці тощо);
- орієнтована на конкретну професію;
- назва узгоджується із змістом;
- методи і форми навчання, у т.ч. обсяги самостійної роботи здобувачів вищої освіти та виробничої практики, сприяють досягненню цілей освітньої програми;
- цілі і результати навчання за освітньою програмою мають бути сформульовані таким чином, щоб слугувати основою для оцінювання знань і навичок випускників, які навчалися за цією програмою;
- цілі і результати навчання за освітньою програмою мають бути адекватними і порівнюваними з результатами навчання відповідного рівня вищої освіти;
- цілі і результати навчання за освітньою програмою мають відповідати вимогам і тенденціям законодавства, що регулює відповідну професійну сферу;
- при існуванні професійного стандарту, цілі та результати навчання мають враховувати необхідність набуття та застосування знань і навичок, зазначених у стандарті;
- практична підготовка (практики), що необхідна для досягнення результатів навчання, має забезпечувати набуття і застосування здобувачами вищої освіти ефективних методів роботи;
- організація проведення практик має бути чітко регламентована, вимоги для її успішного завершення визначені;
- здобувачам вищої освіти має бути надана інструкція щодо проходження практик та відповідне керівництво у робочому середовищі.

6.5 Розвиток освітньо-наукової програми та вимоги до НПП, які її

реалізують

Вимоги до розвитку освітньо-наукової програми та НПП, які її реалізують:

- розвиток є безперервним процесом;
- до розвитку залучені здобувачі вищої освіти і роботодавці;
- НПП, які реалізують освітню програму, ознайомлені з її цілями та своєю ролі у їх досягненні;
- для усунення недоліків складається та реалізується відповідний план дій;
- система зворотного зв'язку (за участю здобувачів вищої освіти, випускників, роботодавців, викладачів) є ефективною, а її результати прикладними;
- кваліфікація НПП, які реалізують освітню програму, відповідає вимогам, встановленим законодавством;
- НПП, які реалізують освітню програму, мають відповідний рівень викладацької компетентності;
- НПП, які реалізують освітню програму, беруть участь у наукових дослідженнях і розробках;
- НПП, які реалізують освітню програму, співпрацюють із зацікавленими особами поза межами Інституту;
- система розвитку персоналу є ефективною: НПП, які реалізують освітню програму, мають можливості для самовдосконалення та саморозвитку, проводяться регулярні інтерв'ю (анкетування) та/або застосовуються інші методи розвитку персоналу;
- запрошені НПП (у тому числі із закордонних закладів вищої освіти) залучені до викладання у межах освітніх програм;
- НПП, які реалізують освітню програму, регулярно використовують у подальшому свої знання та навички поза Інститутом та беруть участь у конференціях;
- кількість штатних НПП визначається на основі їх обов'язків, обсягів викладання і кількості здобувачів вищої освіти та є цілком достатньою для досягнення цілей і результатів навчання;

- склад НПП, які реалізують освітню програму, за віком і відсоток молодих НПП забезпечує стійкість викладання в Інституті;
- вимоги для вступу на навчання здобувачів вищої освіти базуються на якостях, необхідних для досягнення результатів навчання;
- система консультування здобувачів вищої освіти (щодо навчання, кар'єри тощо) є ефективною;
- оцінка результатів навчання включає в себе зворотний зв'язок здобувачів вищої освіти, який підтримує їх розвиток;
- здобувачі вищої освіти беруть участь у програмах міжнародної мобільності;
- здобувачі вищої освіти залучені у процес прийняття рішень на різних інституційних рівнях;

Навчальне середовище Інституту:

- включає всі приміщення, що необхідні для проведення навчання (аудиторії, тренінгові аудиторії, лабораторії, кімнати для самостійної роботи та відпочинку здобувачів вищої освіти тощо);
- має достатній потенціал, враховуючи кількісний склад здобувачів вищої освіти;
- обладнано відповідно до сучасних вимог (відео-проектори, Інтернет тощо).

6.6 Перегляд освітньо-наукових програм.

Перегляд освітніх програм з метою їх удосконалення здійснюється у формах оновлення або модернізації. Освітньо-наукова програма може щорічно оновлюватися в частині усіх компонентів, крім місії (цілей) і програмних навчальних результатів.

Підставою для оновлення ОНП можуть бути:

- ініціатива і пропозиції керівника освітньо-наукової програми та/або академічної ради і/або НПП, які її реалізують;
- результати оцінювання якості;
- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру і/або інших ресурсних умов реалізації освітньої програми.

Оновлення відображаються у відповідних структурних елементах ОНП (навчальному плані, матрицях, робочих програмах навчальних дисциплін, програмах практик і т.п.).

Навчальні плани підлягають моніторингу та періодичному перегляду (не рідше одного разу за повний курс навчання за освітньою програмою).

Підставою для розробки нових навчальних планів є:

- затвердження Кабінетом Міністрів України нового переліку спеціальностей або внесення змін до чинного переліку;
- затвердження нових стандартів вищої освіти;
- внесення змін до циклу дисциплін загальної підготовки (за рішенням Міністерства освіти і науки України або Вченої ради Інституту);
- внесення змін до дисциплін циклу самостійного вибору здобувачів вищої освіти (за рішенням Вченої ради Інституту).

Модернізація освітньо-наукової програми має на меті більш значну зміну в її змісті та умовах реалізації, ніж при плановому оновленні, і може стосуватися також мети (місії), програмних навчальних результатів. Зміна виду освітньо-наукової програми також відноситься до удосконалення.

Модернізація ОНП може проводитися з:

- ініціативи керівництва Інституту у разі незадовільних висновків про її якість в результаті самообстеження або аналізу динаміки набору здобувачів вищої освіти;
- ініціативи керівника освітньо-наукової програми за відсутності набору вступників на навчання;
- ініціативи проектної групи з метою врахування змін, що відбулися в науковому-професійному полі, в яких реалізується ОНП, а також змін ринку освітніх послуг або ринку праці;
- наявності висновків про недостатньо високу якість за результатами різних процедур оцінки якості ОНП.

Бажано залучення до модернізації освітніх програм представників роботодавців, зовнішніх відносно ОНП експертів (як з професійної спільноти установи, так і незалежних). Модернізована освітньо-наукова програма разом з

обґрунтуванням внесених до неї змін має пройти затвердження в установленому порядку. Повторне затвердження освітньо-наукових програм відбувається з ініціативи проектної групи, що реалізує ОНП, у разі її значного оновлення. Значним вважається оновлення складу ОНП (складу дисциплін, практик та їх обсягу в кредитах ЄКТС) більше, ніж на 50 %.

7 ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1 Відповідальними за формування і зберігання паперових версій портфолію ОНП є її гарант (керівник).

7.2 Відомості про освітньо-наукові програми розміщуються на сайті Інституту в розділі «Освітній процес». Відповідальними за повноту й своєчасність розміщення інформації про ОНП на сайті Інституту є співробітники, призначені на цю роботу директором.